

Els següents professors de Sanitat animal de la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona:

Jordi Casal, Catedràtic d'Universitat

Enric Mateu, Professor Titular

Mariano Domingo, Catedràtic d'Universitat

Marga Martín, Catedràtica d'Universitat

Alberto Allepuz, Professor Agregat

Martí Cortey, Professor Agregat

Volem fer uns cometaris en relació al projecte de decret de vacunació antiràbica:

- Creu que l'establiment de la obligatorietat de la vacuna antiràbica en els gossos , gats i fures pot esdevenir una eina efectiva per evitar la possible propagació de la malaltia a Catalunya?

La vacunació de la població és una de les mesures més efectives per lluitar contra les malalties en sanitat animal i en salut humana. És útil tan per reduir la incidència de malalties presents en un territori com per evitar-ne la introducció en cas d'amenaça.

L'any 2012, les principals organitzacions internacionals varen definir un pla per aconseguir l'erradicació mundial de la ràbia transmesa per gossos l'any 2030. Aquest pla es basa principalment en tres pilars: la vacunació dels gossos, l'educació de la població i l'aplicació dels tractaments post-exposició. El més efectiu per a l'erradicació és, sens dubte, la vacunació, conjuntament amb una bona informació i educació de la població sobre la seva importància, mentre que els tractaments post-exposició i part de l'educació estan més dirigides a evitar el contagi a les persones.

Quan va començar el programa hi havia encara més de 100 països amb casos de ràbia. La recomanació de la WOA (abans OIE) era, i és, crear i reforçar programes vacunals en els països on la malaltia és encara endèmica.

A Catalunya, la ràbia ja es va erradicar fa més de mig segle gràcies a una campanya molt seriosa i intensa de vacunació i al control dels gossos rodaron. Per tant, en la situació actual la vacunació només es pot entendre com a mesura preventiva per evitar la malaltia dels gossos, i eventualment d'altres espècies com els gats, en cas d'entrada del virus des de l'exterior del país. Per tant, per a poder valorar si la vacunació seria una mesura efectiva de prevenció el que cal plantejar en primer lloc és quin és el risc d'entrada, i quines són les conseqüències que hi hauria en cas de que es presentés un cas de ràbia importat.

El risc, avaluat de manera rigorosa és molt baix: En un estudi fet l'any 2010, vàrem avaluar el risc d'entrada de la ràbia a Europa per gossos vinguts del Marroc, que era – i segueix essent - l'origen més probable. En aquell moment el risc era del 0.21 per any. Es va avaluar també el risc en el cas d'una comprovació real de que tots els gossos que entressin a la Unió Europea tinguessin el certificat conforme tenen anticossos enfront del virus, mesura que es començava a aplicar en aquells moment. Aquesta simple mesura redueix el risc d'introducció 270 vegades .

Si mirem les dades reals, en els darrers 7 anys hi ha hagut 4 casos en gossos a Europa, 3 a França en gossos procedents del Marroc, i un a Alemanya procedent de Turquia, tots ells entrats il·legalment. En aquest mateix període de temps, hi ha hagut 8 casos en humans (un d'ells a Espanya), tots ells en persones que s'havien infectat fora de la UE

Cal dir que la vacunació no té cap efecte sobre el risc d'introducció de la ràbia, ja que aquesta es produirà per l'entrada d'un gos no vacunat o vacunat però no protegit. En ambdós casos, ha de ser una introducció clandestina ja que la llei actual no permet l'entrada d'aquests animals. Potencialment podria tenir un efecte sobre la disseminació, però l'experiència a la Unió Europea mostra que en els darrers 20 anys, cap de les introduccions il·legals de gossos infectats no ha resultat en la transmissió de la ràbia a cap animal autòcton.

A la vista del que ha passat en aquests anys, de la càrrega econòmica que suposa per la ciutadania, i tenint en compte que la malaltia està en regressió en els països endèmics, la vacunació de ràbia a Catalunya no està justificada des del punt de vista sanitari.

- Quines altres mesures complementaries podrien ser adients per a minimitzar el risc d'introducció de la ràbia en el nostre territori i la seva propagació?

Com hem comentat, la vacunació no té cap efecte sobre el risc d'introducció de la ràbia. Hi ha dos mesures molt més efectives i barates, com són la informació i la vigilància. En el treball citat abans, es va determinar que el risc més elevat d'introducció de la ràbia era degut als ciutadans europeus que adoptaven un gos al Marroc (59%). Aquest és un dels aspectes que es pot millorar amb la informació, fent que els viatgers siguin conscients del risc que comporta adoptar un gos en un país endèmic. La vigilància és l'altre aspecte clau. Així es va demostrar amb la crisi d'Ucraïna on la capacitat de reacció va permetre vacunar els gossos que venien d'aquest país i que realment suposaven un risc.

Referències:

Napp S., Casas M., Moset S., Paramio JL, Casal J. Quantitative Risk Assessment model of canine rabies introduction: Application to the risk to the EU from Morocco. *Epidemiol. Infection.* (2010) 138, 1569-1580 (doi:10.1017/S0950268810000415).

European Centre for Disease Prevention and Control (<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rabies-annual-epidemiological-report-2019>)

WOAH. World Animal Health Information System (<https://wahis.woah.org>)